

„დროების“ რედაქცია — სასახლის ქუჩაზე, დ. სა-
რადგოვის სახლში.

ხელის-მოწერა მიიღება თბილისში, რედაქციაშივე;
ქუთაისში, ჭილაძეების წიგნის მაღაზიაში. გარე ქუ
მცნობები ადრესი: ВЪ Тифлисъ, въ Редак-
цію „Дროбыа“.

ფასი: წლით 9 რ., 11 თვით 8 რ. 50 გ.; 10 თვით —
8 რ. 9 თვით — 7 რ. 50 გ.; 8 თვით — 7 რ.; 7 თვით —
6 რ. 6 თვით — 5 რ.; 5 თვით — 4 რ. 50 გ.; 4 თვით — 4
რ. 5 თვ. — 3 რ.; 2 თვ. — 2 რ.; 1 თ. — 1 რ.

დროება

ბამონის ყოველ-დღე ორშაბათს გარდა.

ფასი განცხადებისა: სტრიქონზე რვა კაპ; გან-
ცხადება მიიღება ქართულს, რუსულს და სხვა ენის
შიც.

თუ საქართვებამოთხოვე რედაქცია გასწორებს
და შეამოწმებს დასაბეჭდად გამოცემული წერილებს
დაუბეჭდავ წერილებს რედაქცია ვერ დაუბრუნებს
ავტორს.

Объявлѣнія изъ Россіи, Царства Польскаго и за
границы принимаются только въ цент. войторѣ
объявл. Л. Менцль., Москва, Петровка, № 6.

ცალკე ნომერი „დროებისა“ ღირს 5 კაპეიკი.

მიიღება ხელის-მოწერა გასეთს

ადროებაზე

1885 წლისათვის

თბილისში — „დროების“ რედაქციაში; შუთაისში — ძმ. ჭილაძეების
წიგნის მაღაზიაში; ბათუმში — მოსე ნათაძესთან; თელავში — ვანო როს-
ტომაშვილთან; გორში — აბალო თეთაევთან.

დაწვრილებით პირობები გაზეთის სათაურშია.

მართი კვირა უსხოართი

თბილისი, დეკემბრის 9-ს.

თუ დახედავთ გეოგრაფიულ რუკას,
ჩრდილოეთ-აღმოსავლეთით შენიშ-
ნავთ საქაოლ მოზრდილს ნახევარ
კუნძულს, რომელსაც ძორეია ეწო-
დება. ეს კუნძული შეადგენს განსა-
კუთრებულს სამეფოს, მაგრამ ჩინე-
თის მფარველობის ქვეშ ითვლება და
მისსავე იმპერატორს გადაწყვეტილს
ხარკს აძლევს. მასულ კვირას ამ ნა-
ხევარ-კუნძულზედ აჯანყება მომხდა-
რა, მაგრამ ტელეგრამა არ მოგვი-
თხრობს ვის წინააღმდეგ მომხდარა
იგი, ან რა მიზეზით. ტელეგრამა ამ-
ბოძს მხოლოდ რომ კორეელებს
ბანკეტის დროს მოუკლათ ინგლისის
ელჩი, ძორეის მეფის შვილი და ექვსი
მინისტრი. მეფე-დედოფლის დახრცვა-
ცა ნდომებიათ, მაგრამ ერთი დამა-
ლულა და მეორე გაქეულა. თუმცა
შემდეგის ტელეგრამებდამა სჩანს,
რომ ჩინელებს აჯანყების დასამშვი-
დებლად კრეისერები გაუგზავნიათ ამ
ქვეყანაში, მაგრამ მინც ეს აჯანყება
უნდა ევროპელების წინააღმდეგ იყოს

და არა ჩინელებისა. თუ შეხსიერება
არ გვატყუებს, ძორეის მეფე და მისი
სამინისტრო ცდილობდნენ ევროპიულ
წესების შემოღებას თავიანთ სამეფო-
ში იაპონიელების კვალობაზედ და სა-
ფიქრებელია, რომ აჯანყება ამ ძველი
წესების დარღვევამ გამოიწვია. რა თქმა
უნდა რომ რაკი კორეელები საზო-
გადოდ ევროპელების წინააღმდეგ
აჯანყდებოდნენ, აღარ დაზოგადენ
აღარც ერთს ევროპიელს ერს და თან
მიაყოლებდნენ იაპონიელებსაც, რომ-
ელნიც აზიაში ევროპელობდნენ. აღ-
ბად ამით თუ აიხსნება, რომ ინგლი-
სელი ელჩი მოუკლავთ, იაპონელებ-
თანაც შეტაკება მოხდენიათ და სხვა
ევროპელებსაც დასახოცად არა ჰზო-
გავენ. ეს აჯანყება, უეჭველია, გა-
მოწვეულ უნდა იყოს ჭრანსიელებთან
ომის გამო და იმ ამაღლებელი
პროკლამაციების წყალობით, რომელ-
ნიც ჩინელებს ევროპელების სიძულ-
ვილს უქადაგებენ.

„დროების“ ძეგლონი, დეკემბ. 9-ს

უხსოვლის აზრი

ვეფხისტყაოსნის აზრები

პოემის გადათარგმნის გამო ძეგლონი კუთხე და ენაზე

(დასასრული*)

მეტის-მეტად ზედ-მიწევნილს ფსი-
ხოლოგურს, მომენტს წარმოადგენს,
უმის აზრით, შემდეგი სიტყვა: „ვეფხისტ-
ყაოსნისა“: ნესტანი დაემოკრინილა
გულის-თქმასა, მისწერა წერილი
თარიელს და მოიწოდა თავისთან. რო-
ცა თარიელი მოვიდა, მან ვეღარაფ-
რის თქმა ვეღარ მოახერხა... მხო-
ლოდ ხანგრძლივმა მისმა შეხედვამ
გააცილა იგი კარებამდე. — მამაცობა
ყმაწვილის ქალისა, რომელიც ჰმდედეს
წიგნის მიწერას ყმაწვილ-კაცთან და
მისი მოკრძალებული უხერხულობა!...
ღა მერე კიდევ, ნადიმობის დროს,

თარიელის დაბრუნების შემდეგ ხატ-
ვეთიდამ, როდესაც მეფე შარხადანი
სულგრძელობით შეუნდობს მეფე რა-
მასს და როდესაც შეყვარებულნი
ერთად სხედან და ვერ გაუბედნიათ
ერთმანეთის შეხედვა! ეს სიტყვა შე-
სრულებული აქვს პოეტს მეტად ზედ-
მიწევნილის სინამდვილით და ხელოვ-
ნურადაც.

აი, კიდევ ეთხოვი, რომელიც მიიქ-
ცევს ყურადღებას: ნესტანი შეიტყო
თავის სატროფოს ბედს იმ შინაურ ვა-
ზირობის დროს, როდესაც გადასწვდა
მისი გათხოვება, მოიწოდებს მას და,
ღრმად შეწუხებული, სძლევეს ახალ-
გაზდა ქალის კრძალულებას, ვეფხი-
ვით პირ-გამეხებული მივარდება და
ყვედრებით ავსებს ღალატისათვის.
მაგრამ ეს გაჯავრება მალე გაუეღოს
შემდეგ, როცა თარიელი განუ-
მარტებს თავის ქცევას მეფისა და
დედოფლის წინაშე. უკანასკნელთ
უცებ მოასწრეს თარიელს და გამოუ-
ცხადეს განზრახულის ქორწინების ამბა-
ვი, რომლის შესრულებასაც თარიელი

ბერტის დაბრუნება რომში. მთელი
ქალაქი გარედ გამოეფინა, რომ ერთ-
სმისი მაღლობი ეძღვნა თავის საყვარელ
ხელმწიფისათვის იმ თავ-განწირულე-
ბისა და სიამაცის გამო, რომელიც
იმან ხოლმის დროს გამოიჩინა.
იტალიის ერთ გრძობდა, რომ ხელ-
მწიფის ერთმა გულადმა მოქმედებამ
ყველა თანამდებობის პირნი ერთგუ-
ლებისადმი წაქეზა და არა ერთი
მსხვერპლი დაიხსნა შავის სიკვდილი-
საგან. ამ მაღლიერმა ხალხმა ესეთი
გულ-კეთილობა აღტაცებით გადაუხა-
და. ხალხს ბანი მისცეს მისმა წარმო-
მადგენლებმაც და როგორც პალატამ
ისე სენატმა აღრესები გაუგზავნეს მად-
ლობის გამოხატვადაც.

მასაოცარი სამხელმწიფოა პესტ- რის იმპერია.

პაცო ხელის თითებზედ
ვერ დაითვლის თუ რამდენი ერთი შე-
ადგენს ამ სახელმწიფოს, ერთი არა
ისეთი, რომელსაც არა ჰქონდეს თავ-
ისი წერა-კითხვა, სემი, თვით-მოქმე-
დება, — არა, ერთი, რომელსაც თავის
ასპარეზი აქვს სამოქმედოდ, თავისი
ლიტერატურა, თავის ისტორია, ერთ-
თის სიტყვით თავისი კულტურა, მაგ-
რამ ეს ერთი ერთმანეთში ისე თავს-
დებიათ, რომ ერთი-ერთმანეთის მოქ-
მედებას ხელს არ უშლიან; თუმცა
გულში მტრობა აქვთ რამე ერთმა-
ნეთისადმი, თუმცა ამას ამჟამად ამ-
ბობენ ხოლმე, მაგრამ საზოგადოდ
კი ამ სხვა-და-სხვაობით სახელმწიფოს
მამინა ერთ ალაგას არა ჩერდება და
თუ სხვა რომელიმე სახელმწიფო

ვერას გზით ვერ დაუშლიდა. ამ გან-
მარტებაში გამოსკვირს გრძობა მისი
თავ-მოყვარეობის შეურაცხყოფისა,
იმისთვის რომ მეფემა და დედოფალმა
თვით იგი დაიფიცეს და მისი სიძობა
ფიქრად არც კი მოუვიდათ. ბანა იგი
შესაფერი საქროა არ იყო ნესტანის-
თვის? ბანა მის ძარღვებში მეფის
სისხლი არ სჩქეფდა? მინცა-და-
მინც თარიელი ფეციება ნესტანს,
რომ ფიქრადც არ მომხელიათ უარ-
გო ის უფლებანი, რომელიც შენს
თავს მე მაკუთვნებენო, — და ნესტანიც
ერწმუნება მას, რადგან იცის მისი
კეთილ-მოძილური ხასიათის ამბავი.
რას იზამთ, იმ თავითვე ასე უცქერის
პოეტი თარიელს; იგი, ყოველგან და
ყოველთვის მის თხზულებაში პირ-
და-პირი და პატროსანია, ხოლო თუ
ეს არ გამართლდა ამ შემთხვევაში,
მეფის შესახებ, ეს, ჩემი ფიქრით,
უფრო მისი შეურაცხყოფისა ამა-
ყობის გრძობისაგან წარმოსდგა, ვიდ-
რე სხვა რამ გარემოებისაგან. ეს ად-
გილი ჰღირს იმად, რომ დიდხანს შე-

წარმატებას დაიკვებებს, იქ პესტრია-
საც ხმა ამოეღება.

მოგესტენებათ, რომ ამ ჟამად პესტ-
რის პესტრო-მენგრია ეწოდება, რად-
გან, როგორც პირველს, ისე მეორეს
სრული თვით-მოქმედება აქვს მინიჭე-
ბული შინაურ საქმეებში. ახლა სლა-
ვიანებიც ცდილობენ იმ ამ ტიტულში
თითონაც წილი ჩაიღონ და პესტრო-
მენგრია პესტრო-მენგრია-ბოგემიად
გადააკოთონ. შესანიშნავი ის არის,
რომ ამ უკანასკნელ ხანს ევროპელებს
თითქო ხელს უწვლიან აესტრიელ
სლავიანებს და ყაბულდებიათ მათთან
უფლების გაყოფას. ხორვატელი პატ-
რიოტები ამას წინად პეზში იყენენ
და ზდილობიანად იქმნენ მიღებულ-
ნი, როგორც მენგრის მინისტრ-პრე-
ზიდენტის ტისასაგან, ისე საზოგადოდ
მენგრის საზოგადოებისაგანაც. მსე-
თივე კავშირის ჩამოგდება ერთმა-
ნეთში დაეტყოთ აგრეთვე მენგრე-
ლებსა და ჩვენს.

ერთი აიხსნება ესეთი სითავმდაბლო
ამაყი მენგრიელებისა? აიხსნება იმით,
რომ მენგრიელები სიამოვნებით ყა-
ბულდებიათ, დაუახლოვდნენ თავიანთ
მოქმიშვით, ოლონდ ამით დაბრკოლე-
ბა და თუ შეიძლება ამჟამად მტრო-
ბაც აღმოუჩინონ იმ დიდს მტერს,
რომლისადმი სიძულვილი გვრაც არ
გამქრალა მათს გულში და დიდხანს
ვერ გაჰქრება. მენგრიელებს ეში-
ნიათ, რომ რასის ნათესაობამ არ
გაიტაცოს აესტრიელი სლავიანები მთ-
ბუნებრივ მოკავშირისადმი და ამიტომ,
იქნება ნაძალადევის გრძობითაც ცდი-

ჩერდეს კაცი, მაგრამ ამ წერილს საგ-
ნად არა აქვს განხილვა პოემის და-
წვლილებათა, და სჯობიათ, რომ ეს
დაწვლილებანი ჩემი გერმანიელ-მკით-
ხველებისათვის შევიანხო.

*) იხილეთ „დროება“ № 264.

კი შუა სამთრამდინაც არ გაპყვებათ საზრდო. რა იყო მიზეზი მოუსახლოებისა? შუროს, როგორც ზღვის ახლო მდებარე მხარეს, აქვე მეტად ნოტიო ნიადაგი, რომელიც წვიმების დროს სრულიად მავნებელი შეიქნება ხოლო მე აქაურის პურის მცენარეებისთვის (ლომისა და სიმინდისათვის); ნაგავი-ლევა დასცინოდ და ნაწიმიარსა დასტროოდო— ამობენ აქაური მოხუცეულები და ეს ხალხის თქმულება ნაფლად დამტკიცდა წელს. როდესაც კირანახული თავ-თავს იკეთებდა, ისეთი წვიმები დაიწყო, რომ გვეგონა წარლენა მოვიდოდა და კიდობანს ენატრობდით თავის გადასარჩენად. ამ წვიმებმა არ დააკეთებინეს თავ-თავი კირანახულს იმ დრომდე, ვიდრე შემოსვლის დრო არ მტრუცდა, მაგრამ მაშინაც სიცივემ მოუსწრა და ამიტომ ყანები სრულიად გააფუჭა.

ეს კიდეც არაფერი... რალაც ცოდევა გვეკითხა და გაზაფხულზედ, როცა თესვის დრო იყო, გაჩნდენ ერთ ნაირი თავგები, რომლის მსგავსი ჩვენ ჯერ არ გვინახავს: როგორც დაესთესიდი თანებს, იმავე დღეს ერთი მარცვლილი ალარ გადარჩებოდა ამ გაონაგრებულს ლაშქარს. მთხ-ჯერ და ხუთ-ჯერ დაესთესეთ ზოგმა, მაგრამ მანაც ბევრგან გაამეოთხედა დაწათესი. რაც გაღურჩა თავგებს, იმას დაეხევენ დათვები და თითქმის სულ დაქვლეს. ბგრეთი უში შარნი და გამოწარებული დათვები ჯერ არ უნახავს აქ კაცს. ღლისით მიდიოდენ სოფლებში, შედიოდენ ეზოში და უნაძუსოდ მიირთმეოდენ ხოლო მე ჩვენს ნაწვანადაგს სიმინდს. სიმინდები ასე შემცირდა და, ლომი ვისაც ჰქონდა, უმეტესი ნაწილი დამკახდა (პოდ) და ახლო ვართ. ასე იმედ-დაკარგულები. ღვეუმატოთ ამას კისიც, რომ ჩვენში წრელს ღვინო სრულვებით არ მოსულა და დამეთანხმებით, რომ ჩვენი მდგომარეობა სრულიად

დას. ასმათი დაუჯილდოვებელი არა რჩება თავისი ნადავარის სიყვარულით. თვის. ტარიელი, რადგან დარწმუნებულია, რომ ეინც სამსახური იცის, ის მართვასაც მოახერხებს. — აჩუქებს მას მთელს პატარა სახემწიფოს.
არ უნდა დავივიწყოთ შრიდონიც, ეს დარღმინდი მოქიფვე, რომელიც მუდამ მზად არის სამსახური გაუწიოს მოყვასს, მუდამ მამაკაცა და მუდამ თავგამომეტლებელი. ეს კი სიყვარულის გრძნებით არ არის შეპყრობილი— და იმიტომ კი არა, რომ იმტერია ქალღვინისა, იმიტომ რომ მოციქულის წერილს მისდევს: ეინც ცოლს ირთავს კარვად იქვე, მაგრამ ეინც არ ირთავს— უფრო კარგს სხადისო.
იგი ზედნერიო, თუ შემთხვევა აქვს უშველოს მეგობარს გულის საყვარელის განთავისუფლებისათვის (ჰყავს თუ არა თავად გულის საყვარელი? შრიდონი მეტად ფრთხილია, რომ გვითხრას ჩვენ ესა), ხოლო დასასრულ, როცა ორი მისი მეგობარი დაქორწინდება, ეთხოვება მათ, ზრუნდნენ თავის სამეფოში და აღუ

სახარბილო არ არის, რადგანაც ქართველებს ღვინო ღვინოა და ან სამთარი, ან ბუხარი ულხინოდ და უღვინოდ გლეხისთვის ტანჯვის მეტს არას წარმოადგენს. წრეანდელი უღვინობა მიზეზი, რომ სრულიად გაჭირა ის მხიარულება, რომლითაც ძლიერ მდიდარი ვიყავით გურულები; ქორწილებში და ნათლობებში ჩვეულებრივს ღვინს აღარა ვხედავთ; ყველა შავსა და ბნელს ფიქს მისცემია: თითქო იმაზე დარდობს ჩხაერის ღვინო რად მოგვისო იმ დალოცვილმა ღმერთმაო.

გურული გავიძი

რუსეთი
ზის სამინისტროს განკარგულებით მომავლის წლიდამ წინადადებათა შემოღებულ იქნას შემდეგი ახალი წესი რკინის გზებზე, საზოგადოდ: ბილეთები ასი ვერსისა, რომელიც მოგზაურთ აუღიათ, 24 საათის განმავლობაში იქნებიან მხოლოდ ძალაში; ორასი ვერსისა 48 საათის განმავლობაში და ამ გვარად ყოველს ასე ვერსა 24 საათი მიემატება.

უოსტისა და ტელეგრაფის უმაღლესმა სამმართველომ შეადგინა და უმაღლესებზე წავიდა თავის ქვემდებარე დაწესებულებათა და უწყებათა ახალი წესდება ამ უწყება-დაწესებულებებში მოსამსახურეთა შესახებ.

მომავალს 1885 წელში სრულიად რუსეთის იმპერიაში ახლად გაწერილ უნდა იქნეს 224 ათასი ჯარის კაცი.

შინაგან საქმეთა სამინისტრომ ნება დართო პეტერბურგში მცხოვრებ მაჰთქვამს, რომ გნახეთ კიდეც, რათა დაეტკებთ თქვენის საოჯახო ბენდიერების ხილითაო.
ამ სახით, საპატიო აზრს წარმოვსთქვამ კიდეც შარსადანზე, და ამით ვათავებ რუსთაველის პოემის მთავარ გმირების მიმოხილვას. მრიოდე სიტყვა კიდეც მრჩება სათქმელად თვით მოქმედების მსვლელობაზე, და იმ მოხერხებზე, რა მოხერხებითაც პოეტი ცდინლობს წახალისოს მკითხველები, აღუძრას მათ ინტერესი. მაგრამ ამ საგნის შესახებ, ჩემის აზრის წარმოთქმისათვის, ეს რომანი მე ისე უნდა წამეკითხა, როგორც კითხულობენ საზოგადოდ რომანებს, ე. ი. ცოტაოდენის გულუბრყვილო უბრალოებითა და წრფელის ხალისით, რომელსაც ჰგონია, **„que c'est arrive“.** ჯერ მაშინაც კი, როცა საქმე შეეხება ეხლანდელს ნაწარმოებს, კრიტიკული მოპყრობა მათ მიმართ, ამკირებს მკითხველის დატკობას, და მაშინ ხომ უფრო მეტად მცირდება ეს დატკობა, როცა ხელში გიჭირავს უცხო ლიტერატურის უხველესი ქმნი

მადინათა თხოვნას მიერთის აგების თაობაზე პეტერბურგში. ამის გამო აღვილობრივ მცხოვრებთ მაჰმადინათა ხელის მოწერით შეუკრებიან ექვსი ათას მანათამდის. მეჩეთის აგებას 1886 წლიდამ შეუდგებიანო.

ქახანოვის კომისიის გადაწყვეტილებას ეკუთვნის სხვათა შორის, — მომრიგებელ მოსართლებთ საქმეებისაგან გამორიცხულ იქმნენ სასამართლო-პოლიციური საქმენი.

ცელეგრები

(„ჩრდილოეთის სააგენტოსა“)
დეკემბრის 8.

მელბურნი. ხმები, რომ ახადლის ირლანდიის და ახადლის ბრიტანის ზოგს ადგილებში და ადმირალტეის კენსულებზედ, ახადლის გვინეის ჩრდილო ნაპირებზე გამოუფენიან გერმანიის დრომა.

შენა. ქვედა ავსტრიის ბანკის საჭონდო განყოფილების გამგე იბუნერი დაიბადა და შემდეგ თავი მოიკლა. კასაში ავლია ორმოლიონ გულდენზე მეტი.

ცნობანი

სამკურნალოდ, რომელზეც თბილისს მოქალაქეთ დასრეს სახსკვრად 4 აპრილისა 1866 წლისა, ვად-მოფონი მიიღებან დაჰის 8 საათიდან 12 საათამდის.

ყოველ დღე მიიღებენ ამ სამკურნალოდ ვად-მოფონებს შემდეგი ექიმები: ტერ-გრიგორიანცი— 8 საათიდან 9 საათამდის. საბუბო, სარგებო და სარგებო.

რომელიც გულ-დადებით და ყოველ-მხრივ შესწავლას მოითხოვს. მხლანდელი და მეტადრე ვერპიელი მკითხველი „მეფნის ტყაოსნისა“, ყოველ ფურცლის გადაშლაზე როდი დაიწყებს კითხვას: „იპოვის თუ არა პეტანდლი ტარიელს, ანუ შეიქრთავს თუ არა ტარიელი ნესტანასო?“ იგი მოუთმენლად და სიყვარულით დაუწყებს თეალ-ყურის დევნას პოეტის აზრსა, ეცდება იპოვოს რაიმე ცნობანი იმ დროინდელ ზნესა და ჩვეულებებზე და მხოლოდ იმის ზრუნვაში იქნება, რომ შეიტყოს; „რა ღირსებათა მიზეზით შეიქმნა დიდება რუსთაველისა?“

ამ კითხვის პასუხად, თავი რომ მოუყარო ყოველსავე ზემოდ თქმულს, უნდა ესთქვა, რომ მეფნის ტყაოსანმა აწარმოვა ჩემზე შთაბეჭდილება მალალ-ხელოვნურის ქმნილებისა, რომელიც ერთად-ერთია თავის გვარ თხზულებათა შორის და მარგალიტით ობოლი, რადგან მე ერთს აღვილსაც ვერ შევხვდი ამ პოემაში ისეთსა, რომელიც ამტკიცებ

აკეშოა ვად-მოფონის სამკურნალო; ახადმინცი— 9—10 საათამდე შინაგან და ნერვულ ვად-მოფონთა სამკურნალო; ბენკლევესკი— 10—11 საათამდე. სხსირტო, სსსიფილისა ვად-მოფონის წამლებსათვის და აგრეთვე კიბისა და ყურის ტკივილის სამკურნალო; მტემბორსკი 11—12 საათამდე საიფილისა და სხულებზე გამოყრდილ შეწყეების წამლებსათვის. ამას გარდა გარანდევირი ორმშაბათობით 9—10 საათამდე შინაგან ვად-მოფონთა წამლებსათვის; კორონა ორმშაბათობით, სამშაბათობით, ხუთშაბათობით და შაბათობით შინაგან ვად-მოფონთა წამლებსათვის 10—11 საათამდე; მინევეირი სამშაბათობით და შარსკეკობით 9—10 საათამდე ხარტეკოული ვად-მოფონთა წამლებსათვის; ხამირისკი სამშაბათობით და შაბათობით 11—12 საათამდე თქალის ტკივილის სამკურნალო; კრასნოგორდელი ორმშაბათობით და შარსკეკობით 10—11 საათამდე შინაგან ვად-მოფონთა წამლებსათვის; ვოლკსონი კიბის ტკივილის სამკურნალო მიიღებს თავის სასღეშა ყოველთვის ღარიბ ვად-მოფონებს, რომელთაც სამკურნალოდ პართი ექმნებათ.

მაზანდა
ბოროვისა, რომელიც იყიდება თბილისის ბაზრებში, ლუქებში და ხელდა-ხელ 16 დეკემბრიდამ 16 დეკემბრამდე 1885 წ.

გამომცხვარი ზური რუ-სეთის ფეკვილისა— 1 გრ. 5 გ.
ქაუტის ფეკვილისა— 1 გ. 2 1/2 გ.
მოტისა— 1 გ. 2 გ.
იმავე ფეკვილ. თორნიუ გამომცხვარი: შარველი ხარისისა— 1 გ. 4 1/2 გ.
მოტისა— 1 გ. 3 გ.
მესმისა— 1 გ. 2 1/2 გ.

ქვარის-მაძი ზური:

შარველი ხარის.	დაკაში	1	გ.	4 1/2
მოტის ხარის.	დაკაში	1	გ.	3 1/2

დეს ქართველის პოეტის მიბაძვას წინანდელი პოეტებისადმი. იუ ალბაგ-ალბა იმას აქვს ამოკრეფილი ზოგიერთი აზრები ძველის ფილოსოფოსებისა, ეს გარემოება სრულიად იმას არ ამტკიცებს, რომ პოეტი მზაძვედა ლათინთა და ბერძენთა მწერლებს; ეს ჰმოწმობს მხოლოდ იმის გონების შემუშავებასა და კულტურასა. — იმებთან თე იმ გონებთა რაიცა შეეხება ხერხს შემოქმედობისას, გრძობათა კეთილ-შობილობას, აღფრთოვანებას აზრისას, — ქართველთ შეუძლიანთ სიამაყით წარმოთქვან, რომ მათი ეროვნული პოემა არ არის მიბაძეა არც ჰომიროსისა, არც მირვილიუსისა: იგი პირველიდამ უკანასკნელ კაბადონამდე წმინდა რუსთაველისებურია და მხოლოდ რუსთაველისებური.
— ანტონოვი — ბაზრის სურტურები.

